

Päihde- ja mielenterveysjärjestöjen tutkimusohjelma MIPA

Loppuseminaari 6.2.2019 Diakonia-ammattikorkeakoulu
Sari Jurvansuu/Sininauhaliitto

Taustaa

- Tutkijana MIPAssa kahdessa päihdealan järjestössä vuosina 2015-2019
- Osahankkeet koskivat järjestöjen toimintaa
 - järjestö-/yhdistystasoinen tarkastelu
- Toteutettiin kaksi laajaa kyselyä, joilla tavoitettiin n. 200 paikallisyhdistystä ja 30 valtakunnallista järjestöä
- Tarkasteltiin mm.
 - Toimintamuodot
 - Osallistujat, kohderyhmät
 - Taloudelliset voimavarat ja niihin liittyvät haasteet
 - Kehittämistarpeet
 - Vaikuttamistoiminta, toiminnan tehtävät
 - Eri toimijaryhmien osallistuminen
 - Päihde- ja mielenterveystyön yhteiset rajapinnat

Millaista on tutkia järjestötoimintaa - järjestöjen hankkeessa, järjestössä?

Etuja

- Hankeverkosto, 10 aktiivisesti mukana olevaa järjestöä → laaja kontakti kenttään
- Neljä vuotta osallistuvaa havainnointia – kokoukset, tapaamiset, palaverit, käytävä- ja kahvipöytäkeskustelut, kehittämistapahtumat, strategiatyöskentely jne.
- Tarjonnut laajan kuvan järjestöjen toiminnasta ja sen haasteista
 - esim. hankepohjainen työskentely, vapaaehtoisen kansalaistoiminnan ja ammatillisen työn väliset jännitteet, keskusjärjestöjen/paikallistason etäisyys, ulkoiset vaikutteet ja paineet, toiminnan rahoitus ja sen haasteet, työkuultuuri ja –hyvinvointi
- Tutkimusta ei ole tehty pääasiassa tiedeyhteisölle vaan järjestökentälle toiminnan kehittämisen apuvälineeksi
- Tavoitteena: ei vain yksisuuntaista tiedon siirtoa (*knowledge transfer*) vaan kehämäistä vuorovaikutusta, jossa eri osapuolilla aktiivinen rooli
 - On esitetty järjestöjen kanssa yhdessä kysymyksiä, joihin on etsitty vastauksia ("yhdessä luominen")
 - Yhteistyö järjestöjen kanssa tutkimuksen suunnittelusta tulosten jalkauttamiseen
 - Järjestöjen yhteinen työpajatyöskentely avannut uusia näkökulmia aineistoihin
- Palautetta myös siitä, miten tutkimustietoa on järjestöissä hyödynnetty
 - mahdollistanut tiedon hyödyllisyyden arvioinnin käytännössä
- Järjestöverkosto tarjonnut julkaisukanavia (järjestölehdet, blogialustat jne.), joiden kautta tietoa on ollut mahdollista jalkauttaa

Millaista on tutkia järjestötoimintaa - järjestöjen hankkeessa, järjestössä? Haasteita

- Tutkijayhteisön puute
- Tutkitaan omaa työnantajaa, omaa työyhteisöä – uskalletaanko sanoa suoraan, esittää myös kriittisiä puheenvuoroja?
- Erilaiset näkemykset siitä, mitä tutkimustuloksista voi sanoa, millaisia johtopäätöksiä niistä voi vetää
 - tutkijan ylivarovaisuus vs. tarve esim. vaikuttamistyössä ”vetää mutkat suoriksi”
- Tutkimusta ei välttämättä nähdä tarpeelliseksi
 - vahva näkemys siitä mitä tehdään ja miten, tutkimuksen koetaan olevan kaukana arkipäivän toiminnasta – mikä on tutkimuksesta saatava hyöty?
- Erilaiset intressit eli mihin tietoa tarvitaan tai halutaan?
 - Tieto kehittämisen välineenä?
 - Toiminnan arviointiin ja seurantaan?
 - Järjestötoiminnan profiilin kohottamiseen?
 - Rahoittajille raportointiin?
 - Tieto itseisarvona?

Millaista tutkimusta on tehty?

- Laajoilla kyselyillä saatu yleiskuva kentästä, toimijoiden moninaisuudesta
- Kyselyillä tavoitettu paikallisyhdistyksiä, joissa pääosa järjestölähtöisestä päihde- ja mielenterveystyöstä tehdään
 - tutkimus yleensä kohdistunut valtakunnallisiin järjestöihin
 - kuva päihde- ja mielenterveysjärjestöjen toiminnasta toivottavasti laajentunut ja monipuolistunut, samoin niiden rooleista ja keitä ne tavoittavat toiminnassaan
- Kartoitettu laajasti päihde- ja mielenterveysjärjestöjen toiminnan yhtäläisyyksiä ja eroja
- Tehty toimintaa näkyväksi, sanoitettu sitä mikä saattaa järjestöissä tuntua itsestään selvältä

Millaista tutkimusta tarvitaan?

- Kyselyjen huono puoli niiden tavoitavuus, päällekkäisyys raskaiden raportointikäytäntöjen kanssa...
 - esim. pieniä yhdistyksiä vaikea tavoittaa
- ...mutta uusintakyselyillä hyvä seurata järjestöjen toiminnan kehittymistä pidemmällä aikavälillä
 - muutokset toiminnassa ja toimintaympäristössä sekä osallistujien hyvinvoinnissa ja toimintamahdollisuuksissa
- Järjestöjen erityispiirteet ja -tarpeet huomioivaa tutkimusta
 - Järjestöt erilaisia, osahankkeet palvelleet eri tavoin
- Käsitteellistä tutkimusta
 - Mitä tarkoittavat osallisuus, matala kynnys, kohtaaminen, yhdenvertaisuus, itsensä toteuttaminen jne.?
- Järjestöjen julkikuva hyvin myönteinen, tärkeää hahmottaa myös haasteita ja epäkohtia ja tarjota aineksia (itse)kriittiselle pohdinnalle ja itsestänselvyyksien purkamiselle
 - valta, ideologia, arvot, vaihtoehtoiset näkökulmat, tulkinnat ja puhettavat, ristiriidat tavoitteiden ja vaikutusten välillä, tahtomattomat vaikutukset jne.
 - Ei vain tietoa, joka kertoo järjestöjen tekemän työn tärkeydestä vaan tietoa joka palvelee tarvittaessa myös toisin toimimista

Lämmin kiitos yhteistyöstä!

Sari Jurvansuu/Sininauhaliitto

